

**FAKE
kNOw
MORE**

Podsumowanie ewaluacji programu Fake kNOw More

CZERWIEC 2024

WPROWADZENIE

W trakcie trwania programu Fake kNOw More - od lutego 2023 do czerwca 2024 zewnętrzny zespół badawczy¹, na zlecenie lidera programu, Fundacji Szkoła z Klasą, wspierał proces powstawania materiałów edukacyjnych i rozpoznania potrzeb grupy docelowej beneficjentów/ek programu oraz prowadził ewaluację on going. Działania te obejmowały kluczowe etapy programu i były realizowane z wykorzystaniem technik jakościowych i ilościowych, dając szeroką perspektywę oraz umożliwiając pogłębienie zdobywanej w różnych momentach wiedzy.

Na początku, w lutym 2023, przeprowadzono zogniskowane wywiady grupowe z przedstawiciel(k)ami placówek wsparcia dziennego, które dostarczyły cennych informacji na temat specyfiki ich działania oraz potrzeb ich podopiecznych. Wyniki tych wywiadów wpłynęły na dostosowanie materiałów edukacyjnych, uwzględniając potrzeby dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz preferencje edukatorów/ek.

W czerwcu i wrześniu 2023 odbyły się szkolenia dla edukatorek, a w październiku 2023 feedback session, które były kluczowe dla zebrania opinii na temat materiałów i ich finalnego dopracowania. Przeprowadzona w maju 2024 ankieta ewaluacyjna dostarczyła pogłębionych informacji na temat realizacji programu i oceny materiałów. Ponadto w czerwcu 2024 zrealizowano badanie ewaluacyjne w formie ankiety, w którym wzięły udział osoby reprezentujące organizacje partnerskie z Polski, Czech, Rumunii i Hiszpanii. Celem badania było zebranie opinii na temat przebiegu współpracy pomiędzy partnerami w projekcie.

W niniejszym raporcie przedstawiamy podsumowanie każdego z powyżej opisanych działań, zgodnie z chronologią ich realizacji.

Nim jednak do niego przejdziemy chcemy na wstępie podkreślić, że program Fake kNOw More został na każdym etapie ewaluacji oceniony bardzo wysoko. Badane osoby doceniały koncepcję merytoryczną i problemy, które adresuje, wysoki poziom dostarczonych materiałów dla edukatorek/ów, a wreszcie przebieg współpracy pomiędzy partnerami.

WYWIADY GRUPOWE Z EDUKATOR(K)AMI Z PLACÓWEK WSPARCIA DZIENNEGO

Pierwsze działania badawcze realizowane w lutym 2023 obejmowały dwa wywiady grupowe (FGI) z przedstawiciel(k)ami placówek wsparcia dziennego, którzy/re opowiadali/ły zarówno o specyfice działania swoich miejsc pracy oraz potrzeb swoich podopiecznych, a także przedstawiały/li uwagi i rekomendacje do pierwszej wersji materiałów edukacyjnych stworzonych przez zespół Fundacji Szkoła z Klasą i Stowarzyszenia Demagog. W wywiadach wzięło udział 9 edukatorek i 1 edukator z placówek wsparcia dziennego z dużych polskich miast.

Wynikiem badania był raport zawierający charakterystykę placówek wsparcia dziennego oraz specyficznych wyzwań związanych z realizacją programu w tego typu instytucjach. Raport zawierał także rekomendacje związane z dalszymi

¹ W okresie od lutego 2023 do maja 2024 współpraca z ośrodkiem badawczo-rozwojowym Ciekawość, od maja do czerwca 2024 z pracownią badawczą Empowermind - przy czym skład zespołu badawczego odpowiedzialnego za realizację działań badawczych pozostał niezmienny.

pracami nad materiałami edukacyjnymi, które zostały uwzględnione i wdrożone przez Fundację Szkoła z Klasą i Stowarzyszenie Demagog. Z perspektywy Fundacji Szkoła z Klasą i organizacji partnerskich kluczową część badania stanowiła identyfikacja cyfrowych praktyk podopiecznych placówek wsparcia dziennego, a co za tym idzie również potrzeb edukacyjnych w obszarze dezinformacji i fake newsów. Wnioski z badania pozwoliły też zespołowi pracującemu nad materiałami edukacyjnymi dostosowanie ich do tej szczególnej grupy odbiorczyń i odbiorców jaką są osoby objęte opieką placówek wsparcia dziennego.

Praktyki cyfrowe podopiecznych placówek wsparcia dziennego

Podopieczni/ne placówek wsparcia dziennego mają powszechny dostęp do internetu, głównie poprzez komputery stacjonarne dostępne w placówkach, które używane są zarówno do celów edukacyjnych, jak i rozrywkowych. Dzieci, od około siódmego roku życia, posiadają własne smartfony, a zasady ich używania są regulowane wewnętrznymi ustaleniami placówek. Zazwyczaj używanie telefonów jest zabronione podczas zajęć, a czasami urządzenia są zabierane i przechowywane w widocznym, ale niedostępnym miejscu. Badane osoby zauważały, że większość dzieci posiada konta na różnych platformach społecznościowych, mimo oficjalnych ograniczeń wiekowych. Rodzice rzadko sprawują nadzór nad cyfrową aktywnością swoich dzieci. Często podstawową aktywnością młodych w czasie wolnym jest korzystanie ze smartfonów, a ich życie społeczne przenosi się w znacznej mierze do świata online. Nasze rozmówczynie i rozmówca twierdzili, że niemal codziennie rozwiązują konflikty wynikające z aktywności swoich podopiecznych w sieci, którzy/re często spotykają się z hejtem, szantażami, cyberbullyingiem na zamkniętych grupach na Messengerze lub sami są ich sprawcami/czyniami.

Grupy na Messengerze, gdzie dzieci jak to dzieci różne rzeczy piszą i same przez siebie są szantażowane tym co napisały po prostu screenami, które były zrobione w konwersacjach - że ktoś kogoś obraził, ktoś coś konkretnego powiedział - one coraz mniej ze sobą rozmawiają na żywo a coraz częściej piszą na grupach i każdy z daną emocją odczytuje to co dana osoba napisała i może to odczytać w zupełnie inny sposób niż jest intencja, z tego powstaje masa konfliktów które trzeba rozwiązywać. (FGI 1)

Zdaniem badanych młode osoby często nie zdają sobie sprawy z wpływu, jaki media społecznościowe wywierają na ich psychikę. Przykładowo, dziewczynki z zaburzeniami odżywiania mogą być szczególnie podatne na wpływ treści promujących niezdrowe nawyki żywieniowe i nadmierną koncentrację na wyglądzie zewnętrznym. Opiekunki/owie podejmują regularne rozmowy z dziećmi na temat tego co oglądają i osób, które uważają za autorytety w sieci, ale ich podopieczni/ne często bezkrytycznie akceptują wszystko, co widzą online, nie odróżniając fikcji od rzeczywistości.

Jest u nas dziewczyna, która ma zaburzenia odżywiania. Przyszła do mnie na rozmowę i ona pokazała mi swój Instagram. Tam było bardzo dużo treści związanych ze śmiercią, ale też takich o odchudzaniu, dietach, o tym, że to jest bardzo ważne, że trzeba liczyć kalorie, że trzeba być chudym. Jestem pewna, że to ma na nią wpływ. (FGI 2)

Jak mówiły badane osoby, podopieczni/ne placówek wsparcia dziennego są bardzo podatni/ne na dezinformację, np. wierzą w fake newsy rozpowszechniane przez influencerów. Opiekunki/owie muszą regularnie tłumaczyć dzieciom, że informacje w internecie nie zawsze są prawdziwe i że powinny sprawdzać ich wiarygodność.

My nie jesteśmy do końca w stanie przyznać się, że gdzieś za szybko w coś uwierzyliśmy i popełniliśmy błąd. No i nasze dzieci są takie same, one przychodzą z informacją, że rok szkolny będzie krótszy albo będzie dłuższy, bo usłyszały to od jakiegoś TikToka, albo że od poniedziałku będzie zdalne nauczanie i nie ma chodzenia do szkoły- no a skąd ty to wiesz - nie sprawdzą daty i okazuje się, że to jakiś viral sprzed dwóch lat, to jeszcze nie szukają daty... tego musimy ich nauczyć - żeby wszystko sprawdzać i nauczyć je wiarygodnych źródeł. (FGI 1)

Młode osoby, nie tylko te objętą opieką placówek wsparcia dziennego, często aspirują do bycia influencerami lub YouTuberami, widząc w nich ludzi wiodących idealne życie. Jednak jak zauważyła jedna z badanych osób, w przypadku dzieci z dysfunkcyjnych domów przepaść pomiędzy światami pokazywanymi w mediach społecznościowych, a rzeczywistością w jakiej funkcjonują ich odbiorcy/czynie jest znacznie większa. Opiekunki/owie zauważają, że dzieci nie rozumieją, iż prezentowane w mediach społecznościowych treści są często wykreowane i nie odzwierciedlają prawdziwego życia.

Bardzo dużo dzieci mówi, że chciałoby zostać influencerami albo YouTuberami, bo w ich przekonaniu ci ludzie mają wszystko. (FGI 2)

Problemem jest też to, że jak oni oglądają Instagrama czy TikToka i widzą jakie wspaniałe życie mają te osoby to im się wydaje, że to jak wygląda ich życie, ich świat, ich sytuacja jest zupełnie beznadziejne i to ich jeszcze bardziej dołuje. Oni nie rozumieją, że to nie zawsze jest prawdziwe, że to jest wykreowane, że ci ludzie często mają problemy poważne. Oni uważają, że to, co widzą w mediach społecznościowych to jest prawda. My z nimi rozmawiamy, mówimy, że tak nie jest, ale oni w to nie wierzą. Dla nich tam jest prawda. (FGI 2)

W obliczu powyższej charakterystyki cyfrowych praktyk grupy beneficjentów/ek programu, badane osoby zwracały uwagę na to, że program Fake kNOW More jest bardzo potrzebny. Edukatorki/rzy zauważają bowiem w kontaktach z podopiecznymi podatność dzieci i młodzieży na dezinformację oraz częsty brak

podstawowych kompetencji związanych z weryfikowaniem informacji z internetu/mediów społecznościowych.

W kontekście dostosowania materiałów do potrzeb odbiorczyń i odbiorców z placówek wsparcia dziennego nasze rozmówczynie i rozmówca wskazywali na to, że bardzo pożądane są urozmaicone formy zajęć, ćwiczenia zawierające elementy dramy/odgrywania ról, a także zakładające rozmowy o emocjach - nazywanie i identyfikowanie emocji. Zwracano też uwagę na to, aby scenariusz i materiały dodatkowe dla edukatorów/ek nie były sformułowane zbyt naukowo, gdyż to wymagać będzie dodatkowej pracy ze strony osób realizujących zajęcia.

Wszystkie rekomendacje z tej części badania zostały uwzględnione i wdrożone na dalszym etapie prac zespołu odpowiadającego za stworzenie materiałów edukacyjnych.

OBSERWACJA SZKOLENIA PILOTAŻOWEGO DLA EDUKATOREK

Kolejny etapem, na którym realizowane były działania badawcze był udział badaczek w szkoleniach dla edukatorek programu - w czerwcu i wrześniu 2023. Podczas szkoleń zespół badawczy zebrał opinie uczestniczek na temat organizacji szkolenia oraz na temat materiałów edukacyjnych.

W trakcie szkoleń uczestniczki - 20 nauczycielek i pracownic placówek wsparcia dziennego z całej Polski poznawało podstawy teoretyczne wspierające późniejszą realizację programu Fake kNOw More, a także realizowało konkretne scenariusze zajęć wraz z zespołem odpowiadającym za ich przygotowanie ze strony Fundacji Szkoła z Klasą oraz Stowarzyszenia Demagog. Podczas szkoleń uczestniczki miały możliwość zadawania pytań osobom odpowiedzialnym za stworzenie materiałów, konsultowania ewentualnych niejasności, ale także dzielenia się swoim doświadczeniem pracy z dziećmi i młodzieżą. Dodatkowo, podczas szkolenia wrześniowego część uczestniczek miała już za sobą testowanie pojedynczych lub nawet większej liczby zajęć z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych Fake kNOw More i miała możliwość podzielenia się swoimi spostrzeżeniami na temat ich realizacji i wskazania ewentualnych obszarów, które stanowiły z ich perspektywy największe wyzwanie.

Obserwacja przebiegu szkoleń pozwala stwierdzić, że zarówno organizacja leaderska - Fundacja Szkoła z Klasą, jak i organizacja partnerska Stowarzyszenie Demagog zapewniły uczestniczkom możliwość komfortowego zapoznania się z materiałami, zrozumienia podstaw teoretycznych (m.in. z zakresu psychologii, kompetencji informacyjnych, mechanizmów dezinformacji) i przećwiczenia na sobie części scenariuszy. Każda z uczestniczek została wyposażona w materiały edukacyjne oraz pomoce niezbędne do realizacji programu. Uwagi/rekomendacje uczestniczek zostały uwzględnione w ostatecznej wersji materiałów edukacyjnych dostępnej online, na stronie programu.

Uczestniczki spontanicznie dzieliły się swoimi wrażeniami ze szkolenia, doceniały przede wszystkim tematykę programu, zwracając uwagę, że takie zajęcia są bardzo potrzebne współczesnym dzieciom i nastolatkom masowo korzystającym z internetu i mediów społecznościowych, a także, że niezwykle istotne jest poruszanie z dziećmi i młodzieżą kwestii związanych z emocjami - ich

nazywaniem, identyfikowaniem i rozumieniem jak wpływają na działanie i postrzeganie rzeczywistości.

Wiele uczestniczek doceniło, że program uwzględnia placówki wsparcia dziennego, gdyż wiele innych programów związanych np. z bezpieczeństwem w internecie jest dedykowanych szkołom (np. MegaMisja Fundacji Orange dedykowana świetlicom szkolnym). Uczestniczki doceniały wysoki merytoryczny poziom szkoleń, kontakt z zespołem prowadzącym z Fundacji Szkoła z Klasą i Stowarzyszenia Demagog oraz możliwość wymiany doświadczeń i networkingu.

Placówki wsparcia dziennego są zawsze pomijane, borykają się z problemami finansowymi, nie stać nas na materiały do zajęć, tematyka mi się bardzo spodobała. jedyne tego co mi brakowało, to jak weryfikować te fake newsy, jak sobie z tym radzić, co z tym dalej robić. (Podsumowanie szkolenia pilotażowego, czerwiec 2023)

Nie miałam oczekiwań, gdybym miała to to szkolenie przerosło je. Podaliście dużo materiałów i wiedzy. Ten wachlarz, który tutaj daliście jest super. Nasze dzieciaki na pewno nie będą się nudzić. (Podsumowanie szkolenia pilotażowego, czerwiec 2023)

Na szkoleniu wrześniowym uczestniczki, którym udało się zrealizować zajęcia z wykorzystaniem otrzymanych w czerwcu materiałów zgłaszały potrzebę przygotowania wsparcia w postaci krótkich prezentacji multimedialnych do każdego ćwiczenia zawierających gotowe materiały i najważniejsze etapy każdego scenariusza. Pojawiły się także głosy dotyczące potrzeby stworzenia instrukcji wideo do gry "Oktogram", ułatwiającej poznanie jej zasad wraz z młodymi osobami. Te rekomendacje również zostały uwzględnione i wdrożone przez zespół odpowiadający za materiały. Uczestniczki pozytywnie wypowiadały się także o zaangażowaniu podopiecznych w zajęcia, oceniając je jako interesujące z perspektywy dzieci, choć czasem stanowiące wyzwanie - jak w przypadku ćwiczenia wymagającego wykasowania z telefonu aplikacji, z której najczęściej się korzysta. Uczestniczki szkolenia zwracały uwagę, że ćwiczenia są angażujące, pobudzają do refleksji i dyskusji, a dostarczone narzędzia (np. koło emocji) ułatwiają rozmowę np. o naszych stanach emocjonalnych.

FEEDBACK SESSION

W październik 2023 odbyło się także jedno spotkanie feedback session w formie wywiadu indywidualnego, podczas którego zebrano pogłębione opinie na temat realizacji materiałów edukacyjnych w szkole podstawowej. Badana osoba realizowała program Fake kNOW More w szkole podstawowej z klasą siódmą, a także na zajęciach indywidualnych z uczniami/uczennicami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Podobnie jak w przypadku uczestniczek szkolenia, badana deklarowała duże zadowolenie z pracy z wykorzystaniem materiałów opracowanych w ramach programu Fake kNOW More. Wśród wskazanych mocnych stron materiałów znalazły się klarowne instrukcje ćwiczeń, ćwiczenia zawierające podział na role, umożliwiające uczestnikom/czkom przyglądanie się omawianym

problemom z różnych perspektyw, choć zdaniem badanej jest to wykonalne w grupach dobrze zintegrowanych, w których uczestnicy/czki nie wstydzą się tego, jak wypadną przed rówieśnikami. Wśród najważniejszych rekomendacji będących wynikiem feedback session znalazły się - opracowanie video części teoretycznej wprowadzającej do każdego działu, przygotowanie pakietu materiałów do każdego ćwiczenia i wsparcie w formie prezentacji multimedialnej, zawierającej najważniejsze elementy scenariusza oraz rozpisywanie zajęć z uwzględnieniem podziału czasu na jednostki lekcyjne (45 min lub podwójna lekcja - 90 min). Rekomendacje pokrywały się z głosami zebranymi podczas wrześniowego szkolenia dla edukatorek i zostały w zdecydowanej większości wdrożone.

ANKIETA EWALUACYJNA DYSTRYBUOWANA WŚRÓD EDUKATOREK/ÓW REALIZUJĄCYCH PROGRAM Fake kNOw More

W maju 2024 roku przeprowadzono ankietę ewaluacyjną wśród edukatorek/ów realizujących program Fake kNOw More. Badanie miało na celu ocenę materiałów edukacyjnych oraz ich wpływ na rozwój kompetencji uczennic/uczniów, takich jak krytyczne myślenie i umiejętność rozpoznawania emocji. Wyniki ankiety wskazują na wysoki poziom satysfakcji edukatorek/ów biorących udział w programie oraz pozytywny wpływ realizacji zajęć z wykorzystaniem dostarczonych materiałów edukacyjnych na kompetencje uczennic/uczniów z zakresu krytycznego myślenia i rozumienia mechanizmów dezinformacji, a także na rozwój ich inteligencji emocjonalnej.

Charakterystyka próby

W badaniu wzięło udział 306 respondentek/ów, z czego 94% stanowiły kobiety, a 6% mężczyźni. Większość uczestniczek/ów (53%) była w wieku 44-64 lat, a 39% w wieku 25-43 lat. Respondentki/ci pochodzili/gły głównie z województw mazowieckiego (19%), śląskiego (13%) i wielkopolskiego (10%). Najwięcej ankietowanych mieszkało w miastach poniżej 10 tys. mieszkańców (34%), co wskazuje na szerokie rozpowszechnienie programu także w mniejszych miejscowościach.

Ocena materiałów edukacyjnych

Materiały edukacyjne programu Fake kNOw More, w tym publikacja "Od emocji do odporności na dezinformację" i gra "Oktogram", zostały bardzo wysoko ocenione przez edukatorki/ów. Aż 92% uczestniczek/ów badania oceniło publikację na 8-10 punktów w skali od 1 do 10, podkreślając, że były one dobrze dostosowane do potrzeb uczennic/uczniów. Znalazło to odbicie także w odpowiedziach na pytanie otwarte dotyczące najmocniejszej strony materiałów edukacyjnych.

Materiały są bardzo przejrzyste i łatwe do zrozumienia, co sprawia, że prowadzenie zajęć jest prostsze i bardziej efektywne.

Scenariusze zajęć i materiały dla nauczyciela, które krok po kroku przeprowadzany przez zajęcia. Były one wyczerpująco opisane, ćwiczenia dla uczniów były różnorodne, ciekawe dla nich.

Edukatorzy/ki podkreślali/y, że materiały są nie tylko merytorycznie wartościowe, ale także atrakcyjnie zaprojektowane, co zwiększa zaangażowanie uczennic/uczniów w proces nauki. Publikacja została szczególnie doceniona za jasność przekazu i praktyczne zastosowanie w klasie.

Nowe informacje i zaangażowanie uczennic/uczniów

72% respondentek/ów oceniło, że ich uczennice/uczniowie zdobyły/li bardzo dużo nowych informacji z materiałów edukacyjnych. Większość (87%) uznała/ł, że materiały znacząco zwiększyły/li umiejętność rozpoznawania emocji przez uczennice/uczniów, a 84% zauważyło/li wzrost kompetencji w zakresie krytycznego myślenia.

Najmocniejszą stroną materiałów są ciekawe i angażujące zadania dla uczniów. Duża pomocą są dodatkowe informacje dla prowadzących uzupełniające wiedzę.

Uważam, że przesłane materiały w nowatorski i nowoczesny sposób prezentują temat, zauważam w nich znajomość sytuacji młodzieży i ich problemów.

Dzieci bardzo angażowały się w lekcje, co świadczy o wysokiej efektywności metod edukacyjnych stosowanych w programie.

Respondentki/ci zauważyły/li, że materiały pozwalają uczennicom/uczniom lepiej zrozumieć siebie i mechanizmy działania dezinformacji oraz rozwijać umiejętności krytycznej analizy treści medialnych. Dzięki temu uczennice/uczniowie stali/y się bardziej odporni na dezinformację.

Odporność na dezinformację

Zdecydowana większość (85%) ankietowanych uznała, że materiały programu Fake kNOw More znacząco zwiększyły odporność uczennic/uczniów na dezinformację. 88% respondentek/ów stwierdziło, że zajęcia z wykorzystaniem tych materiałów były bardzo angażujące.

Wg mnie najmocniejszą stroną są scenariusze i gry planszowe, ponieważ powiększają świadomość młodych osób jak są manipulowane informacjami, emocjami i poglądami publikowanymi w sieci.

Kontynuacja programu

97% uczestniczek/ów badania planuje dalsze korzystanie z otrzymanych materiałów edukacyjnych. 93% respondentek/ów poleciłoby je innym

edukatorom/om. To pokazuje, że program spotkał się z dużym uznaniem i jest postrzegany jako wartościowe narzędzie wspierające proces edukacyjny.

Mocne strony materiałów

Respondentki/ci docenili/y wysoki poziom merytoryczny i atrakcyjną formę graficzną materiałów. Wskazywały/li również na ich aktualność i istotność tematyczną oraz gotowe scenariusze do realizacji zajęć.

Materiały dostarczają gotowe scenariusze do realizacji zajęć, co jest niezwykle cenne dla nauczycieli.

Edukatorzy/ki podkreślali/y, że materiały są kompleksowe i wszechstronne, dzięki czemu mogą być wykorzystywane w różnorodnych kontekstach edukacyjnych. Zawartość publikacji i gry była dostosowana do poziomu percepcji uczennic/uczniów, co pozwalało na łatwe przyswajanie wiedzy.

Ankieta ewaluacyjna wykazała, że materiały edukacyjne programu Fake kNOw More są wysoko oceniane przez edukatorzy/ów za ich merytoryczność, angażującą formę i efektywność w rozwijaniu kluczowych kompetencji uczennic/uczniów związanych z krytycznym myśleniem i inteligencją emocjonalną. Edukatorzy/ki wyrażają chęć dalszego korzystania z materiałów i polecania ich innym, co świadczy o sukcesie programu. W kontekście kontynuacji programu, edukatorzy/ki zwrócili/y uwagę na potrzebę organizowania dodatkowych szkoleń i warsztatów, które pozwoliłyby na pogłębienie wiedzy i umiejętności nauczycielek/li w zakresie wykorzystania materiałów edukacyjnych oraz efektywnego nauczania o dezinformacji i krytycznym myśleniu.

OBSERWACJA ZAJĘĆ

W czerwcu 2024 przeprowadzona została także obserwacja uczestnicząca zajęć prowadzonych w ramach realizacji programu Fake kNOw More, z uwzględnieniem feedbacku uczestniczek/ów. W wyniku obserwacji powstał dokument zawierający opis przebiegu zajęć, a także najważniejsze wnioski oraz rekomendacje. Obserwację przeprowadzono w klasie szóstej szkoły podstawowej w Warszawie. Grupa liczyła 11 osób (9 chłopców i 2 dziewczynki), które po raz pierwszy miały styczność z materiałami programu. Zajęcia trwały 45 minut i prowadzone były przez doświadczoną edukatorkę, a także nauczycielkę informatyki. Realizowany był scenariusz "Z kim się zgadzasz?" z działu "Jak widzę świat?". Przebieg zajęć składał się z trzech głównych części: części interaktywnej polegającej na ocenie stwierdzeń dotyczących różnych dylematów i wskazania, z którymi stwierdzeniami uczestniczki/cy się zgadzają, części teoretycznej, dotyczącej efektu halo/aureoli i efektu Golema, oraz podsumowania. Część interaktywna, oparta na ocenie różnych dylematów, była bardziej angażująca, ponieważ wymagała refleksji i osobistego zaangażowania uczennic i uczniów. Część teoretyczna była wykładem, co zmniejszało zainteresowanie grupy. W podsumowaniu, uczestnicy/czki wyrazili/ły opinię, że wprowadzenie materiałów wideo i animacji mogłoby zwiększyć atrakcyjność zajęć. Oceny uczniów i uczennic dotyczące atrakcyjności zajęć były

mieszane. Większość oceniła je na 6-7 w skali 10-punktowej, jedno dziecko uznało je za bardzo ciekawe (9 pkt), a cztery osoby oceniły je nisko (1-3 pkt). Jeśli chodzi o nową wiedzę, większość uczniów i uczennic uznała, że nie zdobyła nowych informacji (1-3 pkt), z wyjątkiem jednej osoby, która oceniła to na 6 pkt.

Podsumowując, choć scenariusz przewidywał 60 minut, zajęcia trwały 45 minut. Forma wykładowa była mniej efektywna w utrzymaniu uwagi grupy. Najbardziej angażujące była analiza dylematów, które skłaniały uczniów i uczennice do refleksji. Dodatkowe materiały audiowizualne mogłyby zwiększyć zaangażowanie i koncentrację uczestników/czek. Edukatorka również podzielała tę opinię. Wydaje się jednak, że wiedza płynąca z obserwacji nie jest wiedzą miarodajną w ocenie programu, biorąc pod uwagę dwie zasadnicze kwestie - fakt, że były to pierwsze zajęcia realizowane w tej grupie, a zatem uczestnicy/czki nie byli/ły wdrożeni/one w program oraz moment roku szkolnego - czerwiec już po wystawieniu ocen końcowych - który w znaczący sposób obniża motywację uczniów i uczennic do aktywności w zajęciach szkolnych.

ANKIETA EWALUACYJNA DYSTRYBUOWANA WŚRÓD PRZEDSTAWICIELI/EK ORGANIZACJI PARTNERSKICH W PROGRAMIE Fake kNOw More

W czerwcu 2024 roku Fundacja Szkoła z Klasą przeprowadziła ankietę wśród przedstawicieli organizacji partnerskich realizujących program Fake kNOw More. W badaniu wzięło udział 14 respondentek/ów z Polski, Rumunii, Hiszpanii i Czech.

Ocena współpracy w projekcie

Ogólna ocena współpracy pomiędzy partnerami była bardzo pozytywna: 11 osób oceniło ją jako bardzo dobrą, a 3 jako dobrą. Komunikacja między partnerami również została wysoko oceniona – 10 osób uznało ją za bardzo dobrą, 2 za dobrą, a jedna osoba miała opinię neutralną. Efektywność współpracy oceniono jako bardzo dobrą (9 osób) i dobrą (5 osób).

Ocena współpracy z liderem

Zdecydowana większość respondentów (12 osób) była bardzo zadowolona ze współpracy z liderem, a 2 osoby były raczej zadowolone. Wszystkie osoby uznały, że otrzymały niezbędne informacje do realizacji zadań, a przedstawiciele/ki Fundacji Szkoła z Klasą stworzyły/li przestrzeń do wyrażania opinii i uwzględniały/li je w realizacji programu. Lider projektu przedstawiał zadania w sposób jasny i klarowny, a wszystkie badane osoby czuły, że mają wsparcie ze Fundacji Szkoła z Klasą oraz innych partnerów. Responsywność lidera oceniono bardzo dobrze (11 osób) i dobrze (3 osoby).

Ocena współpracy pomiędzy partnerami

Współpraca między partnerami projektu została również wysoko oceniona. 8 osób było zdecydowanie zadowolonych, 4 raczej zadowolonych, a 2 nie potrafiły tego ocenić. Spotkania partnerów projektu były uznane za potrzebne i konstruktywne, a

większość respondentów (10 osób zdecydowanie, 4 raczej) uznała, że miała wystarczająco dużo czasu na realizację swoich zadań. Projekt był dla uczestników okazją do nauki, a realizacja zadań nie była stresująca ani wymagająca nadmiernej pracy.

Mocne strony współpracy

Respondenci szczególnie docenili wysoką jakość komunikacji, regularne spotkania oraz proaktywność lidera. Koordynatorka programu ze strony Fundacji Szkoła z Klasą była zawsze dostępna, otwarta na feedback i gotowa do pomocy. Dobra organizacja formalności, harmonogramu oraz pozytywna atmosfera pracy były kluczowe dla efektywności projektu. Uczestnicy/czki badania zwrócili/li uwagę na ścisłe terminy i harmonogram, które umożliwiły sprawne realizowanie zadań.

Ogólna ocena współpracy w ramach programu Fake kNOW More jest bardzo pozytywna. Fundacja Szkoła z Klasą otrzymała wysokie oceny za swoje działania koordynacyjne i komunikacyjne. Respondentki/ci podkreślają wsparcie ze strony organizacji leaderskiej i partnerów oraz pozytywną atmosferę współpracy.

ZAKOŃCZENIE

Podsumowując, program Fake kNOW More został uznany za potrzebny i bardzo dobrze przygotowany merytorycznie. Prowadzona na bieżąco ewaluacja pozwoliła na zminimalizowanie obszarów, które wymagałyby poprawy czy wprowadzania radykalnych zmian już po wdrożeniu programu w placówkach/szkołach.

Zaangażowane/ni w realizację programu edukatorki/rzy deklarują wysoki poziom satysfakcji z realizacji zajęć z wykorzystaniem dostarczonych w ramach programu materiałów i chcą korzystać z nich również w kolejnym roku szkolnym. Ewaluacja potwierdziła, że program znacząco wspiera rozwój ważnych kompetencji wśród dzieci i młodzieży, dostarczając wartościowych narzędzi edukacyjnych.

Fundacja Szkoła z Klasą sprawdziła się w roli leaderskiej, zarówno na poziomie współpracy z organizacjami partnerskimi z Polski, Czech, Rumunii i Hiszpanii oraz z lokalnymi edukar(k)ami zaangażowanymi w realizację programu.

Fundacja
Szkoła z Klasą

DEMAGOG

smile
mundo

European **MEDIA AND
INFORMATION** Fund
Managed by
Calouste Gulbenkian Foundation

Raport powstał w ramach programu Fake kNOw more. Projekt prowadzony jest przez Fundację Szkoła z Klasą we współpracy ze Stowarzyszeniem Demagog (Polska), Fakescape (Czechy), Smilemundo (Hiszpania) i Adfaber (Rumunia) dzięki wsparciu EMIF zarządzanemu przez Calouste Gulbenkian Foundation.

Wyłącznie odpowiedzialność za wszelkie treści wspierane przez Europejski Fundusz Mediów i Informacji ponoszą ich autorzy i mogą one niekoniecznie odzwierciedlać stanowisko EMIF i Partnerów Funduszu, Fundacji Calouste Gulbenkian i Europejskiego Instytutu Uniwersyteckiego: <https://gulbenkian.pt/emifund/disclaimer/>.